

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Gjykata Kushtetuese / Ustavni sud / Constitutional Court

Perandori Justinian p.n., Prishtinë/a, Kosovë/o
Tel: +381 (0)38 220 104/5; Fax: +381 (0)38 220 112; www.gjk-ks.org

Prishtine, 28 Ekim 2010
Nr. ref.: DO 55/10

Dava no: KI 47/10

İle İlgili Yargıç Almiro Rodrigues ve Yargıç Senzhana Botusharova'nın

Ortak Karşı Oyu

Naim Rrustemi ile Kosova Cumhuriyet Meclisinden 31 milletvekilinin

Kosova Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı
Sn. Fatmir Sejdiu Ekselansları

Hakkındaki İstemi

Anayasa Mahkemesi üye çoğunluğuyla alınan Kararı memnuniyetle karşılıyor, ancak aşağıda açıkladığımız nedenlerden dolayı mutabık değiliz:

1. İstemin Kabul Edilebilirliği

1. Biz öncelikle yetki ile ilgili soruların genellikle Mahkemenin yargılama yetki sınırlarının tarifiyle ilgili olduğunu vurgulamak istiyoruz. O halleriyle yetkiler, kendi seyirinde Mahkemece irdelenirler.¹ Esas mesele birleri hakkında dava açmak için yetkili taraf kimdir ve kime karşı dava açılabilir.

1.1 Yetkili Taraf

2. Meclisten 32 milletvekilinin istemi imzalayarak 25 Haziran 2010 günü Anayasa Mahkemesine teslim ettikleri gerçeği ihtilafli değildir. İstem, Anayasanın 113.6 Maddesinde öngörülen asgari 30 milletvekili sayısından fazla bir sayıya sahipti. Ancak, 29 Haziran 2010 günü üç milletvekili toplu dilekçeden imzalarını çektiklerini Anayasa Mahkemesi Başkanına bildirmişlerdir. Aynı gün, 29 Haziran 2010 tarihinde Mahkeme istemle ilgili Kosova Cumhurbaşkanı'na bilgi verip cevabını sunmaya davet etti. 2 Temmuz 2010 günü bir milletvekili imzasını çekip bir diğeri isteme imzasını ekledi; 5 Temmuz 2010'da bir başka milletvekili imzasını çekerek, 9 Temmuz 2010 günü iki milletvekili daha imzalarını çekti. Öyle ki o tarihte istemde imzaları bulunan milletvekili sayısı 26 olup, yasal olarak gerekli olan asgari 30 sayısının altındaydı.

¹ Bkz. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM)'nin 59532/00 sayılı ve 8 Mart 2006 tarihli *Blecic – Hırvatistan* kararının 67. Maddesi.

3. İstemin kabul edilebilirliği ile ilgili mutlak ve birincil kıstaslardan birisi de istemin yetkili bir tarafça sunulmasıdır; örneğin, Anayasa Mahkemesine bir istemi sunmaya hukuki yetkisi olan bir tarafça. Bu kıstas Anayasanın 113.1 belirtildiği üzere “Anayasa Mahkemesi, yetkili taraflarca yasal şekilde sunulan istemlerle ilgili davalar hakkında karar verir” belirlenmiştir.
4. O halde mesele Anayasanın 113.1 Maddesinde belirtilen “yetkili taraf” olarak istemi sunan Naim Rrustemi ile diğer 31 milletvekilinin kabul edilip edilmeyeceğidir. Aslında Anayasanın 113.6 Maddesine göre “Kosova Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı’nın ağır anayasa ihlali işlemesi durumunda, hakkında Kosova Meclisinden 30 veya daha fazla sayıda milletvekilinin dava açmaya yetkilidirler.”
5. Öyle ki ilk bakışta 25 Haziran 2010 günü 32 milletvekili istemi sunarken yetkili taraf oldukları kabul edilebilir. Ancak, Anayasa Mahkemesine istem sunması için yetkili böyle bir tarafın açıklanması ve bazı yasal standartları yerine getirmesi gerekmektedir: Söz konusu olan 30 milletvekilinden müteşekkil gruptaki herkes herhangi biri tarafından mı temsil edilmekte veya grubun yasal olarak yetkilendirdiği bir temsilci mi bulunmaktadır; böyle bir kıstas Kosova hukuk sisteminde bulunuyor mu; ya da 30 sayısına ulaşılan kadar herkes kendini şahsen mi temsil ediyor? Aralarından biri tarafından temsil edildiklerinden bir grup olmadıkları açıkça görülmektedir². Aslında Almanya Anayasası grup oluşturup yetkilendirilmiş yasal bir temsilci tarafından temsil edilen veya bireysel olarak hareket eden davacılar arasındaki farkı açıkça ortaya koyar; ki böyle gruplardan birkaç üyenin çekilmesi yetkilendirilmiş kişinin yasallığına etkileri olmaz. Buna rağmen somut bir taleple ilgili bir dava değildir. Çünkü başvuruyu çekecek kolektif bir organ bulunmamaktadır. Aksine, Anayasa Mahkemesine birlikte istem sunmaya karar vermiş belli birey sayısıdır.
6. İkinci husus, Mahkemeye istem sunmak için gerekli olan 30 milletvekili sayısının, Mahkeme nihai kararını verene kadar tüm süreç boyunca muhafaza edilmesi gerekip gerekmediği ile ilgilidir.
7. Yukarıdaki iki husus çok önemli olup davanın kabul edilebilirliği hakkında karar vermeden önce cevaplanması gerekmektedir. Bu soruların yanıtsız bırakılması, Anayasada belirtilen asgari sayının altına düşmüş olmasına rağmen istemi sunan tarafın yetkili olduğu ile ilgili sonucu yasal dayanaksız bırakacaktır.
8. Cumhurbaşkanı’nın cevabında İstemden birkaç imzanın çekilmiş olduğunu, yetkili taraf olmak için gerekli olan 30 (otuz) sayısının altına düştüğünü, Anayasanın 113.6 Maddesinde belirtildiği üzere grubun artık yetkili taraf olarak sayılamayacağını ortaya koymuştur.
9. Buna rağmen çoğunluğun tespitine göre başvurunun yapıldığı o tarihte Mahkeme geçerli olan bir İstemi işleme koymuştur. Mahkeme davayı o günden itibaren işleme koymuş ve Karar açıklanana kadar söz konusu başvuruyu bulundurmıştır. O yüzden çoğunluk, İstemin kabul edilebilir olduğu yönünde karar verdi.
10. Yasal istikrarın usul ilkeleri ile uyuşmadığı ve dava boyunca bir birini izleyen başvurulardan dolayı Çoğunluğun tespitiyle hemfikir değiliz. Bu ilke, toplu dilekçeyi sunan kişiler, dilekçe ve dilekçe gerekçeleri ile ilgili davalı tarafa bilgi verildiği andan

² Bkz. Almanya Federal Anayasa Mahkemesinin 30 Haziran 2009 tarihli *Organstreit* davası kararının 169. Maddesi.

itibaren davanın nihai kararına kadar "istikrarlı" olması gerektiğini belirlemektedir.³ Bu yüzden başvuruçuların hepsi davanın sonuna kadar istemlerinin arkasında durmaları (mevcut olmaları) gerekmektedir.

11. Bundan dolayı, Karar verilirken yetkili tarafın olmadığını değerlendiriyoruz. Anayasa Mahkemesine geçerli istem sunmak için mutlak ve esas kıstas yerine gelmediğinden istem kabul edilemez niteliktedir.

1.2. Süreler

12. Aynı şekilde başvuruçular, istemlerini sundukları o tarihte Kosova Cumhurbaşkanı'nın 17 Kasım 2009 tarihinde yapılan yerel seçimlerde cumhurbaşkanlığı görevi süresince LDK parti başkanı rolünü de üstlenerek Kosova Cumhuriyeti Anayasası ile çelişen davranışta bulunup ağır anayasa ihlali işlediğini iddia etmektedirler. Başvuruçular öne sürülen ihlal hakkında 17 Kasım 2009 seçimlerine hazırlanan parti kayıtları esnasında haberdar oldukları ile ilgili şikâyetini Mahkemeye bildirdiler.
13. Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın 45. Maddesine göre, Cumhurbaşkanı'nın işlediği öne sürülen ihlal ile ilgili, ihlalin kamuoyuna duyurulduğu tarihten itibaren otuz (30) gün içerisinde Anayasa Mahkemesine istem sunulması gerekirdi.
14. Çoğunluk, "Anayasa Mahkemesine ağır ihlal ile ilgili istem sunmak için 30 günlük süre, bir defaya mahsus olup geçmişte meydana gelen veya süreklilik arz edip son bulan durumlar için uygulanabileceğini, devam etmekte olan ihlal için süre sınırlaması işletilemeyeceğini" değerlendirmektedir.
15. Biz bu değerlendirmeye katılmıyoruz.
16. Aslında başvurunun kabul edilebilir olması için ikinci kıstas, istemin belli bir yasal süre içerisinde sunulması koşulunu yerine getirmek içindir. Buna benzer kıstaslar Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) yargılamalarında da bulunmaktadır.
17. AİHM kendi hukukunda iç karar verildikten sonra altı aylık istem sunma süresi kararı (*ratio legis*) kriterleri açıklanırken alınan kararlara makul bir süre içerisinde itiraz başvurularının yapılması, geriye dönük kararla ilgili itirazlarını yapılmasını önlemeyi amaçlamaktadır⁴. Bu, AİHM'nin yaptığı geçici denetimlerin sınırlarını ifade edip denetimin hangi süreden sonra mümkün olmadığını taraflara belirtir⁵. Bu usulün amacı ilgili tarafların uzun süreli bir güvensizlik ortamında tutulmalarını engellemektir⁶. Son olarak AİHM, dava bulgularını bulmaya yardımcı olmak amacıyla da bu usulün konduğunu açıklamaktadır; aksi halde delillerin toplanması zamanla zorlaşacak, davanın doğru tahlili imkânsız olacak, bunun sonucunda davanın çözümü sorunlu olmaya başlayacaktır.
18. AİHM içtihat hukuku *mutatis mutandis* uygulanarak Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın 45. Maddesinde belirtildiği şekilde "Cumhurbaşkanı'nın işlediği iddia edilen ihlalin açıklandığı günden itibaren otuz gün içerisinde istem sunulmalıdır". Başvuruçular Cumhurbaşkanı'nın LDK başkanlık görevini de aynı zamanda yürüttüğü olgusunun 17 Kasım 2009 tarihinde yapılan seçimler için siyasi parti kayıtlarının gerçekleştiği zamanlarda duyurulduğunu iddia etmektedirler. Başvuruçuların

³ Bkz. Cumhurbaşkanı'nın Başvuruçularla ilgili cevabında zikredilen 472,477-78/1990 sayılı *Lewis-Continental Bank Corp.*

⁴ Bkz. 29178/95/83 sayı ve 2 Temmuz 2002 tarihli *Finucane – Birleşik Krallık* dava; 9587/82 sayı ve 13 Aralık 1982 tarihli *X-Fransa* Komisyon Kararı; (DR) 29 p.235 Karar ve Raporları

⁵ Bkz. AİHM 104116/83 sayı ve 17 Mayıs 1984 tarihli *K-İrlanda* kararı.

⁶ Bkz. 10786/04 sayı ve 26 Aralık 2004 tarihli *Alzery – İsveç* davası.

Cumhurbaşkanı'nın o günden itibaren Anayasa ihlali işlediği iddiasını doğru kabul ederek istemin, süresi geçmiş olmasından dolayı kabul edilemez olarak reddedilmesi gereklidir. Başvurucuların istemlerini Anayasa Mahkemesine 17 Aralık 2009 tarihinden önce teslim etmiş olmaları gerekirdi. Bu tarih Cumhurbaşkanı'nın anayasa ihlali işlediği olgusunun duyurulduğu iddia edilen yerel seçimlerin yapıldığı günden itibaren 30 günlük sürenin son günü olacaktı.

19. Aynı şekilde Almanya Federal Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa⁷ da Federal Cumhurbaşkanı'nın suçlanmasıyla ilgili benzer bir hükme sahiptir. Yasanın 50. Maddesi şöyledir: "Suçlama, suçlanan makam bilgilendirilerek dayanağı oluşturan koşulların otaya çıktıktan sonra üç ay içerisinde yapılabilir."
20. Bu yüzde bu süre sınırları tam olarak yorumlanmalı ve yasal standartlara uygun şekilde uygulanmalıdır.
21. Aslında "süreklilik arz eden durum kavramının" bu davada uygulanabilir olmasını anlamakta güçlük çekiyoruz. Bu kavram, süreklilik arz eden duruma son vermeye mevcut iç araçların yeterli güce sahip olmadığı veya etkili olmadığı durumlarla ilgilidir. Öyle ki AİHM süreklilik arz eden durum kavramını, ihlalin spesifik bir fiil veya karar yerine bir devlet işi olduğu durumda ve bu duruma karşı yerel yasalarda herhangi bir hafifletici araç bulunmadığı zaman uygular⁸. O halde, altı aylık süre hesabı böyle bir durumun sonundan itibaren başlamaz.
22. Sürekli ihlal kavramının Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihat hukukunda, ilk dava olan *De Becker* (1958) ile başlayarak, *Loizidou –Türkiye* (1996), *Kıbrıs – Türkiye* (2001) ve *Ilascu ve diğerleri – Moldova ve Rusya* (2004) davalarından geçerek, son olarak *Varna Büyük Odası – Türkiye* (2009) kararı gibi uzun bir yasal geçmişe sahiptir.
23. Yasama organının, Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasayı onayladığı 16 Aralık 2008 gününde Cumhurbaşkanı'nın olası anayasa ihlali ile ilgili istemin otuz gün içerisinde tamamlanması gerektiği yönündeki isteği aşikârdır. Bu açık ve müzakere edilemez süre şarta bağlı olup cumhurbaşkanının iddia edilen ihlalinin duyurulduğu günden itibaren başlar. Bu gün olayın meydana geldiği zaman içerisinde açık ve somut bir noktadır.
24. Belirlenen 30 günlük sürenin ülkenin kurumsal istikrarını korumak, bu haktan yararlanma disiplinini oluşturmak, çeşitli anayasal kurumların düzgün işleyişini sağlamak ve anayasal sistem içerisinde etkin denetim ve denge sağlamayı amaçlamaktadır.
25. O yüzden yetkili taraf herhangi bir nedenle bu hukuki araçtan yararlanmadığı takdirde ya ciddi ihlalin olmadığı veya başka herhangi nedenle işleme koymak istemediği varsayılabilir. Her nasılsa, Cumhurbaşkanı'nın işlemiş olduğu herhangi bir ihlalle ilgili istemde bulunmanın vakti geçmiştir.
26. Cumhurbaşkanı'nın ciddi anayasa ihlali işlediğini değerlendiren milletvekillerinin yasayla öngörülen süre içerisinde hangi nedenle herhangi girişimde bulunmadıklarını kimse tahmin edemez. Onun Cumhurbaşkanı iken "dondurularak bekletilen parti başkanlığı" görevi ile ilgili olgu başvurucuların iddialarına göre 17 Kasım 2009 tarihinden itibaren biliniyordu. Bunun dışında istemlerinde milletvekilleri, 16 Aralık

⁷ Bundesverfassungsgesetz, BVerfGG, Federal Law Gazette I p. 243, last amended by the Act of 16 July 1998 /Federal Law Gazette I page 1823

⁸ Bkz. 39437/98 sayı ve 24 Ocak 2006 tarihli *Ulke-Türkiye* davası.

2008 günü Meclis milletvekillerinin onayladıkları Yasanın 45. Maddesinde belirtilen 30 günlük süreye uyulması neden gerekmediği veya süreklilik arz ettiği için süre kıstasının geçilebileceği ile ilgili açıklama yapmamıştır.

27. Sonuç olarak mevcut davada hafifletici araçlar olduğu için Avrupa Standartlarına göre süreklilik arz eden bir ihlal söz konusu olmadığından, Kosova Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı tarafından sürekli anayasa ihlali yapılmadığını değerlendiriyoruz. Öyle ki bu dava ile ilgili olgular ve kabul edilebilirlikle ilgili yasal kriterlere dayanarak bu istemin kabul edilemez olduğu sonucuna vardık. Dahası, bu kriterler mutlak koşullar olup bu kriterlerle uyumsuzluk davanın uzun ömürlü olmasında kati surette etki eder.

1.3 İstemin Gerekçeleri Sunulmamıştır

28. Kosova Meclisinin istemi imzalayan Milletvekilleri sundukları istemde Cumhurbaşkanı'nın siyasi parti içerisinde herhangi bir görev yapmasını kısıtlayan Anayasanın 88.2 Maddesini ciddi şekilde ihlal ettiğini ve etmeye devam ettiğini iddia etmektedirler.

29. Davayı Mahkeme'ye taşıyan milletvekilleri, Kosova Cumhurbaşkanı Sn. Fatmir Sejdiu'nun sadece 17 Kasım 2009 tarihinden itibaren değil, 9 Ekim 2007 tarihinden beri LDK Partisinin seçili başkanı olduğu sonucuna varmışlardır. Onlar, bu durumun ciddi anayasa ihlali oluşturduğunu öne sürmektedirler. Ancak, onların "*Kosova Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın ciddi anayasa ihlali işlediği*"⁹ sonucuna varmalarına müsaade eden herhangi bir isnat sunulmamıştır.

30. "İstemin gerekçeleri bildirilip destekleyici evrak ve gerekli bilgiler ekte sunulmalıdır"¹⁰, diğer yandan "İstem, bir usul ve geçerli bir gerekçe ile destekleyici bilgi ve evrakı içermelidir"¹¹.

31. Ayrıca, AİHM tarafından kurulan dava hukukuna göre, başvurunun iddia edilen ihlali destekleyecek makul ve inandırıcı kayıtları ilk başta sunma yükümlülüğü yoktur¹². Eğer bir başvuru iddialarının gerekçelerini sunamazsa, AİHM davayı mesnetsiz olduğu gerekçesiyle kabul edilemez olarak ilan eder.

32. Benzer şekilde Mahkemenin son dönemlerdeki içtihadı, istemin kabul edilebilir ilan edilmesi için başvurunun Anayasa ihlali ile ilgili iddialarına gerekçe sunması gerektiği yönünde tecrübeler göstermektedir¹³.

33. Dahası, tarafların eşitliği uğruna, karşı taraf olan Kosova Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın itirazları, başvurulara yorum yapmaları için bildirilmesi veya açık bir duruşmada tartışılması gerekirdi. Bu şekilde davranmayıp Mahkeme, Cumhurbaşkanı'nın yorumlarına resen cevap vererek başvurulara Cumhurbaşkanı'nın cevabına karşı bir tutum almalarına imkân vermemiştir.

34. Bununla ilgili Almanya Federal Cumhurbaşkanı'nun suçlanması hakkında yukarıda zikredilen Alman Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın¹⁴ 55 Maddesine atıfta

⁹ Anayasanın 113.6 Maddesi

¹⁰ Anayasanın 22.1 Maddesi.

¹¹ Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü 29(1) (f) ve (g) Maddeleri

¹² Bkz. *Mutatis mutandis* Ocic-Hırvatistan 46306/99 sayılı dava, Halford-Birleşik Krallık 20605/92 sayı ve 25 Haziran 1997 tarihli dava.

¹³ Bkz. *Misin Beqiri – Sağlık Bakanlığı* Kl.17/09 sayılı davanın 22 Nisan 2010 tarihli Kabul Edilebilirlik Kararı; *Ahmet Arifaj – Kina Belediyesi* Kl.23/09 sayılı davanın 20 Nisan 2010 tarihli Kabul Edilebilirlik Kararı

bulunmak istiyoruz. Bu madde Alman Federal Anayasa Mahkemesine suçlama sunulurken delillerin sunulması usulün temelini teşkil ettiğini açık bir şekilde bildirir.

35. Diğer yandan, Çoğunluğun siyasi partilerin ve cumhurbaşkanının rolü ve bir cumhurbaşkanının kendi partisi adına siyasi nüfuzu ile ilgili argümanları genel anlamda ve ilkesel olarak doğru kabul edilir. Ancak genel söylemin aynı hattında, Cumhurbaşkanının herhangi bir parti görevi üstlenmeksizin ve parti içerisinde aktif olmaksızın parti başkanlığı ve üyeliğinden tam anlamıyla istifasından sonra da birileri cumhurbaşkanını aynı parti ve politikaları ile ilişkilendirmeye devam edip spekülasyonlarda bulunacaktır.
36. Anayasa “Cumhurbaşkanını herhangi bir parti görevi ifa etmekten men etmektedir”. Doğru eylem hangisiydi? Karşı tarafın davranışı mı yoksa iddia edilen ihlalin teyit edilmesi ve gerekçelendirilmesinin zararları mı? Başvuruculara bununla ilgili cevap hakkı tanınması gerekirdi. Bir siyasi parti görevi ifası şeklinde bir makamın bulundurulması nasıl adlandırılabilir ve Cumhurbaşkanı'na göre nasıl “dondurulabilirdi”? Bu sorulara delil sunarak cevap verilmemiştir. Bu deliller mevcut olmadığı gibi, ciddi ihlal teşkil eden olguları belirlemek amacıyla tahlil edilmemiş ve yorumlanmamıştır.
37. Dahası, Anayasanın 88.2 Maddesinin anayasal yorumu için mevcut anayasanın yürürlüğe girmesine kadar yürürlükte olan Geçici Özerk Yönetim Anayasa Çerçevesinin 9.2.7 maddesinde kullanılan sözlerin özellikle alıntılanması faydalı olacaktır. Bu hüküm şöyledir: “Kosova Başkanı başka hiçbir görev veya makam işgal edemez”.
38. Açıkça uyuşmazlık esası için kullanılan sözlerin ifadesi, tartışma ve yorumlama gerektiren bir anayasal meseleyi ortaya koyar.
39. Bu yüzden Kararın gerekçesinde bildirilen düşünce tarzıyla oйдаş olmamız maalesef mümkün olmamıştır.
40. Bizler, istem kanıtlanmadığından mesnetsiz olarak kabul edilemez ilan edilmesi gerektiği sonucuna vardık.

2. Cevap Layihasının (Travaux Preparatoires) Sunulması

41. Bu dava cevap layihasına dayanarak Anayasa ve Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın hazırlanmasıyla ilgili çok sayıda meselenin gündeme gelmesine yol açmaktadır. Biz bu evrakı çok araştırdık ancak faydasız. Çoğu ülkelerin uygulamalarında Anayasa ve yasaların yorumlanması için Cevap Layihalarına (Travaux Preparatoires) başvurmanın çok yararlı olacağı görüşündeyiz. Her ne kadar bu ilke uluslar arası teamül hukukunda¹⁵ ihzari olarak kabul edilmiş olsa bile. Cevap Layihasının (Travaux Preparatoires) kullanılması AİHM yargılamalarında da kullanılıp Strasbourg Mahkemesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 23 Mayıs 1969 tarihli

¹⁴ Madde 55(1): Federal Anayasa Mahkemesi sözlü yargılamaya dayanarak karar verecektir. (2) Federal Cumhurbaşkanı sözlü yargılamaya çağrılacaktır. Davet mektubunda herhangi bir gerekçe göstermeden katılmaması veya katılmamak için herhangi bir izin almaması halinde, davanın onun yokluğunda yürütüleceği bildirilmelidir. (3) Başvuruda bulunan tarafın temsilcisi yargılama esnasında mahkemeye sunulan suçlamayı sesli olarak dile getirmelidir. (4) Bundan sonra Federal Cumhurbaşkanına, mahkeme karşısına çıkarılması ile ilgili açıklama yapmasına imkan verilir. (5) Bundan sonra kanıtlar sunulur. (6) Yargılamanın sonunda mahkemeye başvuran tarafın temsilcisi davasını sunacak, cumhurbaşkanı da savunmasını yapacaktır. Son söz hakkı onun olacaktır.

¹⁵ Bkz. *Bankoviç ve Diğerleri – Belçika ve Sözleşme Tarafı Diğer 16 Ülke*, 52207/99 sayı ve 12 Aralık 2001 tarihli dava, GC /2007/, Madde 35

Viyana Anlaşmalar Hukuku Sözleşmesi 31-33. Maddelerinin ışığında yorumlanması gerektiğini beyan etmektedir¹⁶. *Taravaux Preparatoires* ilkesi, metinde iki anlamlılığın önlenilip diğer kurallar tarafından atfedilen tek anlamın teyit edilmesi ve soyutlamalardan kaçınmak için kullanılabilir.

42. Maalesef, somut İstemle ilgili çok önemli olan bu araç yararlanmamız için tarafımıza sunulmamıştır.

3. Sonuç

43. Yukarıda sayılan nedenlerden dolayı anayasa ihlali olduğunu ortaya koyan Çoğunluğun sonucu ile oydaş olmadığımızla ilgili farklı görüşümüzü saygıyla sunuyoruz.

Priştine, 12 Ekim 2010

Yargıç Almiro Rodrigues, imza

Yargıç Snezhana Botusharova, imza

¹⁶ *Golber- birleşik Krallık* 4451/70 sayı ve 21 Şubat 1975 tarihli kararın 29. Maddesi